

Тема: Українські Карпати.

Мета: Ознайомитись з фізико-географічним положенням, геологічною історією, рельєфом та іншими особливостями природи Карпатських гір, закріпити поняття: тектонічна будова, рельєф, фізико-географічне районування, виявити причини формування гірської системи, клімату, поверхневих вод та ґрунтового-рослинного покриву Карпат.

Розвивати вміння працювати з географічними картами, довідково-методичною літературою, комп'ютерними програмами.

Обладнання: фізична карта України, атласи, комп'ютерні програми AtlasGeo, PowerPoint, мультимедійна система, ноутбук.

Ключові поняття і терміни: фізико-географічна гірська країна, альпійська область складчастості, фліш, висотна пояси́сть, полонини.

Хід уроку**I. Організаційний момент****II. Перевірка домашнього завдання**

Коротке узагальнення теми «Ландшафти і фізико-географічне районування. Природні зони України».

Можливі запитання:

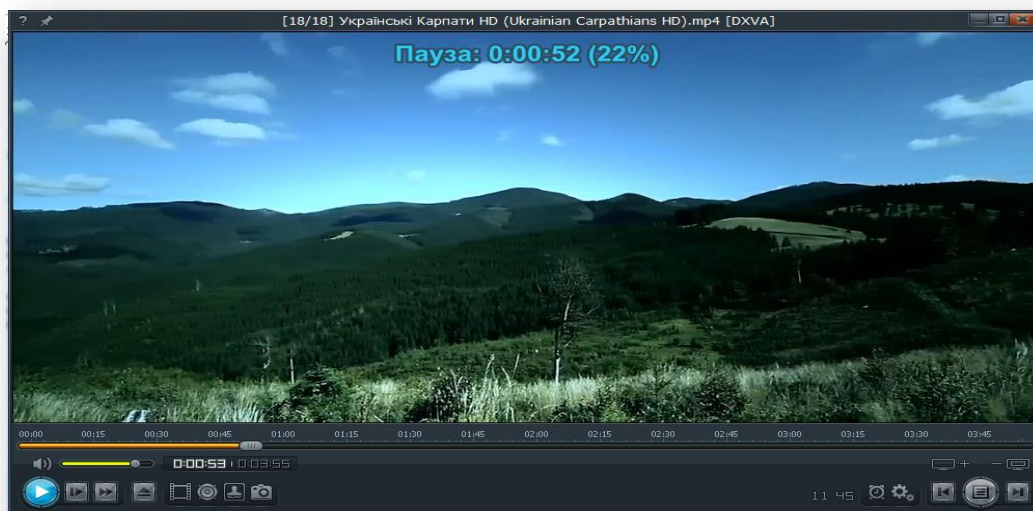
- У межах яких зональних ПТК розташована Україна?
- Як класифікують ландшафти?
- Чому в Поліссі поширені болота і сформувалася густа річкова мережа?
- Запропонуйте способи відтворення степових ландшафтів.

III. Мотивація навчальної та пізнавальної діяльності

Тих, хто потрапляє з рівнинних просторів України до даної гірської системи дивує, зачаровує, приголомшує тут все: мальовничі краєвиди, перевальні дороги, краєвиди, що відкриваються з гірських вершин, цілющий клімат і мінеральні води. Все це є не тільки природними умовами, а і багатством Українських Карпат.

Українські Карпати - край невичерпаних і різноманітних природних багатств , мальовничих краєвидів , великих рівнинних територій і гір , повноводних рік.

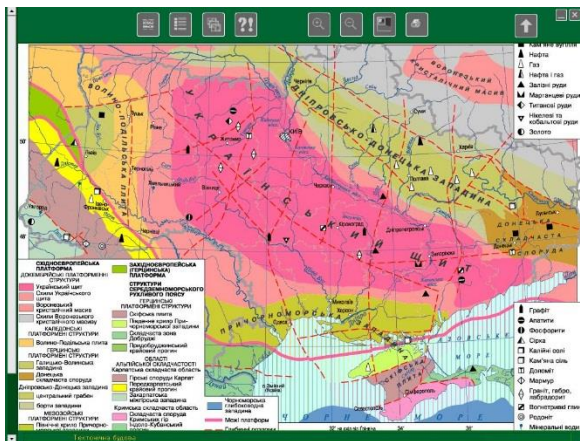
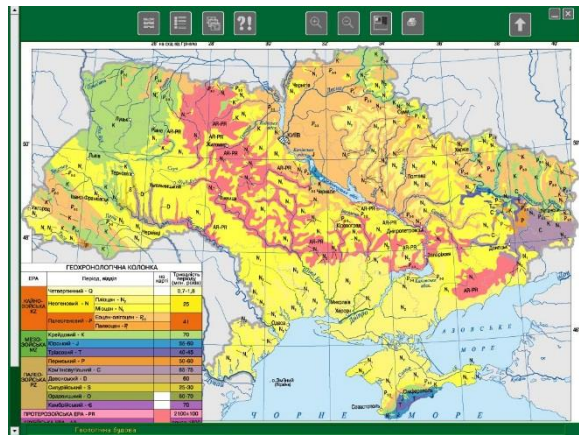
Перегляд фрагментів відео «Українські Карпати» (мультимедійна система)

IV. Вивчення нового матеріалу

Українські Карпати.

Під час вивчення нової теми користуємося програмою AtlasGeo як на персональних комп'ютерах, так і на мультимедійній дошці (зображення виводиться під час розповіді вчителя)

1.Фізико географічне положення

Карпати-гірська країна, розміщена в центрі Європи.(2655-Герлаховський штит)

Українські Карпати — частина гірської системи Східних Карпат (які поділяються на Зовнішні Східні Карпати та Внутрішні Східні Карпати) на Заході України.

Довжина їх від верхів'їв Сяну до витоків Сучави становить 280км , ширина понад 110 км. Займають територію Закарпатської, Львівської, Івано-Франківської, Чернівецької областей. Площа понад 24тис. км². До складу гір входить декілька паралельних хребтів і міжгірних улоговин які простягаються з Пн.Зх. на Пд.Схід

2.Геологічна історія.

Карпати геологічна структура в межах Альпійської області середземноморського рухливого поясу.

У морфоструктурі Українських Карпат відображена брилово-складчаста будова фундаменту, утворена системою повздовжніх і поперечних розломів У геологічній будові переважає крейдово-палеогеновий фліш, трапляються виходи юрських вапняків, палеозойських кристалічних сланців. Неогенові вулканогенні утворення представлені андезитами, базальтами та їхніми туфами.

3.Фізико-географічне районування.

Природа Українських Карпат представлена складною системою територіальних одиниць, що створюють високогірний, середньогірний, низькогірний та передгірський яруси. До високогірного ярусу належать давньоольдовиково-високополонинські флішеві гірські

ландшафти з максимумом відносних перевищень до 1500 м (масиви Чорногора, Свидівець та ін.) в осьовій частині гір. Другим видом гірських ландшафтів цього ярусу є давньольодовиково-високополонинські кристалічні (Мармароський масив, Чивчини). Три види ландшафтів становлять наступний, основний за площею, середньогірний ярус. Ландшафти середньогірно-полонинські (перевищення до 1300 м) представлені масивами Полонинського Бескиду (масиви Рівна, Полонина Боржава, Красна). Потужне зовнішнє пасмо — це середньогірно-скибові ландшафти (перевищення до 1000 м), найтипівіше виражені в Східних Бескидах, Покутсько-Буковинських горах. Вздовж південного краю Українських Карпат простягаються середньогірно-давньовулканічні ландшафти Вулканічних Карпат (масиви Маковиця, Синяк, Великий Діл, Тупий).

Ландшафти низькогірного ярусу простягаються двома смугами всередині гір та формують їхні крайові структури. Міжгірно-верховинські ландшафти (перевищення до 400 м) пов'язані з Головним Карпатським вододілом (Стрийсько-Сянська, Воловецька та інші верховини, а

також Міжгірська, Верхньобистрицька, Ясінська, Ворохтянська та Верховинська улоговини). Тут містяться основні карпатські перевали (Ужоцький перевал, Верецький перевал, Воловецький перевал та інші). До регіонального розлому, що обмежує флішеві Карпати на півдні, приурочені низькогірно-стрімчакові ландшафти — Угольський, Свалявський та інші (перевищення до 400 м). Тут зосереджені найвідоміші карстові печери регіону. Північно-східний край Українських Карпат становлять низькогірно-скибові ландшафти (перевищення до 400 м) у межиріччях Дністра, Стрию, Свічі, Лімніці, Бистриці, Пруту, Черемошу, Сірету. Горбогірно-улоговинні ландшафти (перевищення 300 м) характерні для межиріч Тиси, Тересви, Терєблі, Ріки, Боржави, Латориці.

4. Рельєф

У. К. молоді складчасті середньо високі гори з конусоподібними вершинами що не сягають снігової лінії. Вподовж східного краю Карпат тягнеться Передкарпатська височина рівнина (600-900м). Вона плавно переходить в зовнішні Карпати, які утворюють Пн.Сх. гряди гір з вершинами 1600-1800м. Тут виділяють 3 частини: Бескиди, Горгани і Покутсько-Буковинські Карпати.

Вододільно-Верховинський хребет займає центральну частину (середня висота гір 900м). Далі на захід знаходиться Полонинський Хребет, Чорногора, Чивчинські і Рахівські гори. Самі високі із них Чорногорський масив (г.Говерла 2061м., г.Бребенескул 2035м, г.Піп Іван 2026м, г.Петрос 2022м.

На Пд. Заході простягнувся вулканічний Вигорлат-Гутинський хребет, а далі Закарпатська низовина.

5. Клімат.

За кліматичним районуванням гори належать до кліматичної підобласті Українських Карпат. Клімат помірно континентальний, теплий,

з циклонічними та антициклонічними вторгненнями атлантичного повітря. Температура найтеплішого місяця (липень) у передгір'ях +18...+20 °С, у високогірному ярусі +8...+10 °С, найхолоднішого (січень) — відповідно -3...-6°С і -8...-9°С.

Карпати — найвологіша область в Україні: найбільше дощів — навесні і влітку, снігу — взимку. Кількість опадів від 500–800 мм у передгір'ях і до 1600–2000 мм на найвищих хребтах. Навесні сніг доволі довго (інколи до середини червня) лежить на округлих вершинах гір.

6. Поверхіві води.

В умовах достатнього та надмірного зволоження формується густа (до 1,5 км/км²) гідрографічна мережа — численні витoki Тиси, Дністра і Пруту. Вони належать до річок мішаного живлення з переважанням дощового. Режим паводковий протягом

усього року. Після дощів і танення снігу вода потоками збігає з гір у долини й часто спричиняє повені. В давньольодовиково - високополонинських ландшафтах збереглися невеликі досить глибокі карові озера (Бребенескул, Верхнє, Несамовите, Ворожеське, Апшинєць та інші). Найбільшим з озер обвального типу є Синєвир.

7. Органічний світ.

Висотна ландшафтна диференціація рослинного і ґрунтового покриву досить чітко виражена. Карпатським лісам властиві такі домішки порід: граб, явір, ясен, береза. Зрідка можна натрапити на кедр. Лісистість гір перевищує 50 %.

V. Закріплення нових знань, умінь та навичок

- Порівняйте рельєф Передкарпаття і Закарпаття. Чим він різниться?
- Які природні ландшафти переважають в Українських Карпатах?
- Чому Українські Карпати мають вигляд старих гір?

VI. Підсумок уроку

VII. Домашнє завдання:

Опрацювати текст §34 (т. 18)

Шукаємо додаткову інформацію по темі в Internet (індивідуальні завдання)